

**Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.290/2019/3.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke
Dr. Gál Attila előadó bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője:
és Beregszászi Ügyvédi Iroda
. Beregszászi Béla ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője:
. Nádas György ügyvéd

Beavatkozó:

Beavatkozó képviselője:
. Papp Dezső ügyvéd

A per tárgya: munkaviszonnyal összefüggésben okozott kár
megtérítése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.483/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/52.

Rendelkező rész

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.483/2019/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 nap alatt - fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint és 5.400 (ötezer-négyszáz) forint áfa felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az állam javára 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2016. június 27-től alkalmi munkavállalóként, majd 2016. augusztus 23-ától határozatlan idejű munkaszerződéssel gépkezelő munkakörben állt alkalmazásban az alperesnél a **t....i** gyáregységben.
- [2] 2016. június 27-én általános munkavédelmi oktatásban részesült. Kezdetben segédmunkás feladatokat látott el, majd később a fóliagyártó gép kezelésével kezdték megismertetni. A határozatlan idejű munkaszerződés megkötését követően az agrofólia gyártó gépnél kellett dolgoznia, amelynek kezelésére és használatára a betanítást az adott gépen dolgozó tapasztalt kollégák végezték. A betanítás részeként a felperes megnézhetette, hogy a munkavállalók a fóliagyártó gépen tekercsváltáskor hogyan vágják el a fóliát. Ismertették vele, hogy a munkavégzés során nem kell kapkodni, és a vágási folyamatot úgy kell elvégezni, hogy az egyenes legyen, és a fólia egyik végétől a másikig tartson. A fóliába nem szabad beleszúrni, továbbá vágás közben a másik kezével az új hengerre a fóliát rá kell simítani.
- [3] A gép sajátossága, ha a fólia elvágása nem megfelelően történik, akkor az el nem vágott rész elszakad tekercselés közben, ha pedig ez nem történik meg, akkor a vágást meg kell ismételni a fólia egy másik részén.
- [4] A felperes a feladatát az típusú fóliagyártó gépen végezte. Ezt a gépet három fő kezelte. Az egyik munkavállaló a gépmester, aki az egész gép működéséért, és a gyártási folyamat zavartalanságáért felel. A másik munkavállaló kezeli a fóliatekercsek váltásakor a gép kezelőpaneljét, és figyeli a fóliatekerccs cseréjét, valamint a fólia vágását végző személyt, és szükség esetén a gépet le is állíthatja. A harmadik munkavállaló a gép által adott második figyelmeztető hangjelzést követően elvégzi

a kész fólia elvágását, és a fóliának az új tekercsre való felcsévévelését, valamint a kész tekercs leemelését.

- [5] 2016. június 16-án a fóliagyártó gépen egy 30 éves szakmai tapasztalattal rendelkező munkavállaló kézsérüléssel járó munkabalesetet szenvedett. Erre tekintettel a gépet egy lábbal működtethető vészleállító rudazattal egészítették ki, mert korábban csak két vészleállító gomb volt a tekercsek mellett, további egy a gép különálló kezelő paneljén.
- [6] A felperes 2016. szeptember 14-én a délutános műszak vége felé ezen a gépen dolgozott. Feladata volt a tekercsváltáskor a fólia elvágása. Ezt a munkafolyamatot a korábbi napokon többször is elvégezte. A munkavégzés során a fóliagyártó géptől körülbelül 7 méterre eltávolodott azért, hogy **O... A...** targoncavezetőtől segítséget kérjen a következő munkafeladat elvégzéséhez. A gépen dolgozott **P... L...** gépmeister, valamint a panelt **S... P...** gépkezelő kezelte.
- [7] A gép a tekercsváltás és a vágás előtti első figyelmeztető hangjelzést adta, amikor a felperes a géphez futva visszaindult, közben a vágókést a zsebéből elővette, majd azt a földre ejtette. A kést felkapta, és a második hangjelzést követően a jobb kezében lévő késsel a fóliába a szélétől számítva körülbelül 20-25 centiméterre beleszúrt, és úgy kezdte a vágást. A vágás végén észlelte, hogy a fólia elejét nem vágta el megfelelően, ezért jobb kézzel visszanyúlt, hogy elvágja azt, de közben a bal kezével elkezdte az új csévére a fóliát rásimítani. A visszanyúló mozdulat közben a tekercselő a bal kezét betekerte. **S... P...** a jobb oldalon lévő vészleállító gombbal a gépet leállította, körülbelül ebben a pillanatban nyomta meg **O... A...** a bal oldali vészleállító gombot.
- [8] A felperes a munkabaleset következtében a bal alkar nyílt törését szenvedte el, melyet azonnal megműtöttek, és lemezes- csavaros rögzítéssel látták el, majd a kezét gipszbe helyezték. A sérüléssel kapcsolatban egy további, csontpótló plasztikai műtetre volt szükség, majd később gyógytornára is járt a felperes. A sérülés utáni állapota 2018. januárra véglegessé vált, állapotában érdemi változás, javulás nem várható. Az üzemi baleseti sérülése miatt egészségi állapotában 10%-os össz-szervezeti egészségkárosodást vélelmeztek és a balesettől függetlenül további 6%-os egészségkárosodást gerincferdülés és jobb térdízületi műtét miatt. Az egész szervezetre kiterjedő össz-szervezeti egészségkárosodása 15%-os mértékű.
- [9] A baleset miatt a bal felső végtag egyoldalú, erőteljes megterhelésével, teljes fogó- szorító erővel nem járó munkavégzésére alkalmas. Munkavégző képessége - az otthoni munkákra is kiterjedően - sportolási és szórakozási lehetőségei beszűkültek.
- [10] A balesetet követően az alperes próbaidő alatt megszüntette a felperes munkaviszonyát.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [11] A felperes keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 2.500.000 forint sérelemdíj, valamint a baleset napjától számított késedelmi kamat és perköltség megfizetésére.
- [12] Igényét a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § a) pontjára, 2:52. § (1) bekezdésére, valamint a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (Mt.) 166.§ és 167. §-ra alapította.
- [13] Előadta, hogy a baleset miatt nyílt alkartörést szenvedett el, amely jelentős fájdalommal járt. Karját nem tudja többé úgy mozgatni ahogy korábban, valamint nem tud nehéz fizikai munkát végezni, és esztétikai hátrány is érte. Hivatkozása szerint a munkavédelmi oktatás nem volt megfelelő, és nem oktatták ki kellően a vágási folyamatra.
- [14] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes megfelelő munkavédelmi oktatásban és gyakorlati képzésben részesült. A balesetet kizárólag a felperes elháríthatatlan, figyelmetlen magatartása okozta, és ez a munkáltató ellenőrzési körén kívül esett. A felperesnek mint esztergályosnak és CNC gépkezelőnek, valamint nehéz gépkezelőnek tisztában kellett lenni a forgóeszközök veszélyével, valamint a betanítás során sokszor látta a fóliavágás folyamatát is. A felperes nem bizonyította, hogy sérelem érte, illetve azt, hogy a sérelmet a munkáltatónak előre kellett látnia.
- [15] Az alperes pernyertessége érdekében az **A... H... B... Zrt.** beavatkozóként a perbe lépett. Kérte a felperes keresetének elutasítását, és jogalapjában, összecszerűségében is osztotta az alperes álláspontját.

Az első- és másodfokú ítélet

- [16] A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/52. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 500.000 forint sérelemdíjat, ennek kamatát, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett arról, hogy az eljárás során felmerült költségeiket a felek maguk viselik. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására 321.800.- forint előlegezett költséget. Kötelezte az alperest 30.000.- forint eljárási illeték viselésére, míg a felperes helyett a 120.000.- forint illetéket az állam viseli.
- [17] A bíróság ítéletében az Mt. 9. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Ptk. 2:42.-54.; 2:52. § (2) (3) bekezdése, 2:53. §-a, az Mt. 166. és 167. §-ára hivatkozott. Megjelölte a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) 2. § (3) bekezdését, 4. §-át is.
- [18] A követelés jogalapjával kapcsolatban rögzítette, hogy a felperes a baleset napján az alperes **t....i** telephelyén munkaidőben végzett

munkát az alperes eszközeivel, és a munkavégzés időtartama alatt a munkavégzési hely a munkáltató ellenőrzési körébe tartozik. Az alperest terhelte a bizonyítás azzal kapcsolatban, hogy az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos munkavégzés feltételeit biztosította, neki kellett továbbá ellenőrizni, irányítani és szükség szerint utasítani a munkavállalóit.

- [19] Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperest a tekercsváltás során történő vágási műveletre megfelelően betanította, valamint a biztonságos munkavégzéshez szükséges alapvető oktatási kötelezettségének eleget tett. A munkavédelmi oktatási napló összefoglaló módon tartalmazta azokat a témaköröket, amelyeket az oktatás érintett, abból ténylegesen nem derül ki, hogy milyen mélységben történt a munkavédelmi oktatás, hogyan oktatták a felperest a fóliavágás módjára, és annak veszélyeire. Nem állapítható meg, hogy a munkavédelmi oktatást tartó személy meggyőződött-e arról, hogy az oktatás anyagát a munkavállalók megértették-e.
- [20] Jelentőséget tulajdonított annak, hogy ugyanezen a gépen, amelyen a felperest baleset érte, a foglalkoztatását közvetlenül megelőzően egy 30 éves tapasztalattal rendelkező munkavállaló kézsérüléssel járó balesetet szenvedett.
- [21] Az alperes nem győződött meg a biztonságos munkavégzés érdekében arról, hogy a felperes a vágási folyamatot egyértelműen megértette, azt helyesen végzi-e, és tudja-e, mit kell tenni akkor, ha a vágás nem volt tökéletes.
- [22] A felperes a fóliagyártó gép első hangjelzésekor nem tartózkodott a gép mellett, amikor visszafutott, a vágókést elejtette. Az, hogy a felperes a fóliagyártó gép melletti helyét elhagyta, annak is köszönhető, hogy az ott maradt másik két gépkezelő nem tiltotta meg, illetve nem szólt rá, hogy ezt nem teheti meg. A munkaszervezés a munkáltató kötelezettsége, és ezt a körülményt nem lehet a felperes terhére értékelni.
- [23] A felperes annyiban mulasztott, hogy rohanva tért vissza a géphez, és a fóliát nem az elejétől kezdte vágni. Megfelelő munkavédelmi oktatás esetén azonban tudnia kellett volna, hogy egy rossz vágás esetén sem kell visszanyúlni, mert a gép vagy elszakítja a fóliát, vagy pedig azt később újra kell vágni. A felperes maga is tisztában volt azzal, hogy a vágás során hibázott, és nem a tőle elvárható figyelemmel végezte a munkáját, hisz saját **F...** bejegyzésében azt írta, hogy „elbambult”.
- [24] A vészleállító rudazattal kapcsolatban a bíróság elfogadta **N...** **S...** igazságügyi szakértő véleményének azon megállapítását, hogy a tekercsváltás során a lábbal működtethető rudazat olyan messze került a balesetet szenvedett felperestől, hogy nem volt reális lehetősége azt használni.
- [25] Nem fogadta el azt az érvelést, hogy a felperes mint CNC esztergályos és nehézgépkezelő végzettségű személy hivatalból tudja, hogy a forgórészekhez nem szabad nyúlania.
- [26] Az alperes nem tudta eredményesen bizonyítani, hogy a kárt az

ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolni, és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, illetve, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta volna.

- [27] Dr. **H... Cs....** igazságügyi orvosszakértő véleményét, és a **Cs... M... K... Sz... J... H...** komplex minősítést végző elsőfokú szakértői bizottságának összefoglaló véleményét alapul véve megállapította, hogy a felperes testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi jogát az alperes megsértette azzal a mulasztással, hogy a biztonságos munkavégzés körülményeire nem megfelelően oktatta ki, valamint ezeket a feltételeket nem biztosította, ezért a felperes sérüléssel járó balesetet szenvedett. A sérelemdíj mértékének megállapítása során értékelte a felek közrehatását, az elszenvedett sérelem nagyságát, valamint a felperes életére való kihatását, és ezek mérlegelése alapján 500.000 forint összegű sérelemdíjat talált megállapíthatónak.
- [28] A perköltség megállapítása során figyelembe vette, hogy a felperes eredményesen bizonyította a követelése jogalapját, azonban az általa követelt összegnek kisebb részét ítélte meg, de úgy rendelkezett, hogy a felmerült költségeket a felek maguk viselik. Az eljárás során a tanúmegjelenéssel, és a szakértők kirendelésével összefüggésben merült fel állam által előlegezett költség, és ezek viselésére az alperest kötelezte. Az eljárás során felmerült 150.000 forint illetékből az alperes 30.000 forintot köteles viselni, míg a felperes helyett 120.000 forintot az állam visel.
- [29] A felek fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék 1.Mf.20.483/2019/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a sérelemdíj mértékét 1.500.000 forintra felemelte, az alperes által a Miskolci Törvényszék Gazdasági Hivatala felhívására fizetendő előlegezett költséget 320.800 forintra leszállította, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Rendelkezett a fellebbezési illeték, illetve a perköltség viseléséről.
- [30] A törvényszék a tényállást azzal egészítette ki, hogy a felperes a baleset bekövetkeztekor 46 éves volt, jobbkezes, képzettsége CNC esztergályos, könnyű- és nehéz gépkészítő, targoncavezető. A 2016. június 16-án bekövetkezett előző baleset után az alperes által kockázatelemzésre felkért szakértő javaslatot tett, hogy hogyan kell átalakítani a biztonságos munkavégzés érdekében az adott gépet. Ezt az alperes csak a felperes balesete után valósította meg. A jelenben a gép működése már automatikus, a működése közben a cséreváltó megközelítése nem lehetséges. Az előző balesetet követően az alperes csupán még egy leállító szerkezettel látta el a gépet, amely lábbal, pedállal működtethető.
- [31] A kirendelt N... S... igazságügyi szakértővel kapcsolatban rögzítette, hogy az igazságügyi szakértő üzem, munkaszervezés, munkavédelem, valamint villamos gép gyártásával kapcsolatban névjegyzékbe vett, az ... által bejegyzett szakértő. A perben munkavédelmi szakkérdésben kellett választ adnia, és a névjegyzékbe történt felvétel alapján a kompetenciája nem kérdőjelezhető meg. Az elsőfokú bíróság az alperes által becsatolt magánszakértői véleményt részleteiben nem értékelte, de nem rekesztette ki a bizonyítékok köréből, hiszen az ítélete indokolásában egy körülmény tekintetében utalt a kijelölt szakértő és a magánszakértő véleménye közötti egybehangzóságra.
- [32] A két szakvélemény között ellentmondás volt abban, hogy meggyőződött-e bárki arról, hogy a

felperes a munkafolyamatot megtanulta. A magánszakértő szerint ez megvalósult, valamint az is, hogy megfelelő munkavédelmi oktatásban részesült a felperes. Ezekkel a kirendelt szakértő nem értett egyet. D... A... igazságügyi magánszakértő tanúként előadta, hogy az alperes vezérigazgató-helyettese kérte fel a szakvélemény elkészítésére, és a vezető számolta ki, hogy körülbelül hány esetben végezte a felperes ezt a tevékenységet, és úgy gondolta, hogy az, aki betanításra ki volt jelölve, a gyakorlati oktatás során utasítást adott a megfelelő munkavégzésre. Arról nem tudott meggyőződni, hogy a gyakorlati és a munkavédelmi oktatás hogyan valósult meg, ő sem látott olyan oktatási, munkavédelmi anyagot, amely részletesen kifejtette volna az oktatás tartalmát. Ez alapján a magánszakértő sem mondott mást, mint a bíróság által kirendelt szakértő.

- [33] Ellentmondás volt a szakértők között a kés használatával kapcsolatban. Erről azonban sem az elsőfokú bíróság, sem a törvényszék nem állapított meg tényállást, mivel megállapítható volt enélkül is, hogy az alperes felelőssége a balesetért fennáll.
- [34] A rendelkezése álló adatok alapján megállapítható, hogy senki nem győződött meg az alperesnél arról, hogy a rövid ideje ott dolgozó felperes egyértelműen megértette-e a munkafolyamatot, továbbá nem bizonyította az alperes, hogy az adott gépre vonatkozóan a balesetvédelmi oktatás megtörtént. A felperes munkába állásának napján, még alkalmi munkavállalóként általános tájékoztatóban részesült, és a 2016. június 16-án bekövetkezett baleset után az újonnan felszerelt, a gépet leállító lábpedált működtető gomb használatára volt balesetvédelmi oktatás.
- [35] A törvényszék megállapította, hogy volt arra lehetőség, amellyel kizárható lett volna a baleset, ezt az előző balesetet követően elvégzett kockázatelemzés bizonyítja.
- [36] Az alperes nem tudta bizonyítani, hogy nem az ellenőrzési körében következett be a kár, valamint azt sem, hogy a felperes kizárólagos magtartása okozta a balesetet. A felperes közrehatása megállapítható volt. A felperes tisztában volt azzal, hogy forgó gépbe nem nyúlhat bele. Az a körülmény, hogy a géptől való eltávolodása után visszaroht, és úgy kezdte el a földavágást, ez megfelelő munkaszervezéssel úgy lett volna megakadályozható, ha van olyan munkát felügyelő személy, aki figyelmeztette volna arra, hogy a géptől nem lehet eltávolodni.
- [37] A balesetmentes munkavégzés követelményét a munkáltatónak kell biztosítani, így a felperes közrehatására tekintettel is nagyobb arányú a felelőssége, amely az alperesre terhesebben legalább 60 %.
- [38] A felperes tényelöadásából megállapította, hogy a személyhez fűződő jog sérelme fennáll, amely sérelemdíj megállapításához vezet.
- [39] A törvényszék a mérlegeléskor figyelembe vette a felperes által elszenvedett balesetet, annak következményeit, a fiatal korban véglegesen kialakult munkaképesség csökkenést, ez alapján 1.500.000 forintban határozta meg az elszenvedett sérelem kompenzálására alkalmas sérelemdíjat.
- [40] A perköltséggel kapcsolatban rögzítette, hogy a jogalapot érintően a felperes teljes mértékben pernyertes lett, az összezszerűség meghatározása pedig mérlegelésen alapul. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 81. § (2) bekezdése értelmében ebben az esetben az alperest akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítelt meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak.

Az alperes felülvizsgálati kérelme és a felperes ellenkérelme

- [41] Az alperes elsödlegetesen a jogerös ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását,
Másodlagosan az elsőfokú ítéletét hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára

utasítását kérte.

Harmadlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú ítélet perköltség fizetésre vonatkozó rendelkezése megváltoztatását igényelte akként, hogy a Kúria mellőzze a 321.800 forint előlegezett költség megfizetésére vonatkozó rendelkezést, annak mértékét 64.360 forintra szállítsa le a pernyertesség pervesztesség arányában 100.000 forint + áfa elsőfokú perköltség megfizetése mellett.

Negyedlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság határozatának hatályában fenntartását kérte a felperes perköltség fizetése mellett.

- [42] Állítása szerint a bíróság megsértette a Pp. 3. § (3) bekezdését, 81. § (1) és (2) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a 221. § (1) bekezdését, az Mt. 166. § (2) bekezdését, 167. § (2) bekezdését, valamint a 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 15. § (1) bekezdését.
- [43] A másodfokú bíróság a tényállás megállapítása, valamint a rendelkezésre álló bizonyítékokból önkényesen válogatva megsértette a Pp. 206. § (1) bekezdését, 221. § (1) bekezdését, és téves jogi következtetést vont le a tényállásból, a Pp. 3. § (3) bekezdésével ellentétesen nem vette figyelembe a bizonyítékokat.
- [44] A törvényszék ítéletével ellentétes tényállás állapítható meg azzal kapcsolatban, hogy a kockázatelemzés a balesetet megelőzően az automatizálást javasolta volna. Ez a javaslat csak a felperes balesetét követően fogalmazódott meg. Ezt alátámasztja **N... S...** szakértő szakvéleménye is.
- [45] A 2016. szeptember 2-án készült kockázatelemzés vészjelző kapcsolók és lábbal működtethető vészkapcsoló felszerelését írta elő, ezeknek az alperes eleget tett.
- [46] A felperes tapasztalattal és képzettséggel rendelkezett, a baleset amiatt történt, hogy a munkáltató automatizálással nem zárta ki a baleseti kockázatot, nem pedig amiatt, hogy a felperes nem tanúsította azt a magatartást, figyelmet és körültekintést, ami tőle elvárható lett volna. Az Mvt. 4. §-a azt a követelményt fogalmazza meg, hogy az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzésre vonatkozó szabályokat úgy kell meghatározni, hogy végrehajtásuk megfelelő védelmet nyújtson a munkavállalókon túlmenően a munkavégzés hatókörében tartózkodóknak és a szolgáltatást igénybe vevőknek is, továbbá hogy a munkaeszközöket úgy kell kialakítani, hogy lehetőleg zárják ki a nem szervezett munkavégzés keretében történő rendeltetésszerű használat esetén is a balesetet egészségkárosodást. Az alperest semmilyen mulasztás nem terheli, erre vonatkozóan a perben nem történt bizonyítás, a tevékenységben rejlő kockázatokra vonatkozóan a munkáltató külön kioktatta a felperest. A felperes a balesetet szervezett munkavégzéssel összefüggésben szenvedte el, amelynek megelőzésére a lehetőségeihez mérten számos előzetes intézkedést tett.
- [47] **O... A... és Gy... L...** tanúvallomása megerősíti, hogy az alperes mindent megtett annak érdekében, hogy a felperes és a többi munkavállaló a szabályokat megismerje, és azokat megfelelően

alkalmazza. A felperesnek mint CNC esztergályos és nehézgépkezelő személynek tudnia kell azt, hogy a forgórészekhez nem szabad nyúlni, azt fokozott óvatossággal kell megközelíteni. A fóliagyártó gépnél a tekercsváltást és az azt követő vágás időpontját előzetes - figyelmeztető - hang jelzi, amely felhívja a figyelmet arra, hogy mikor kell a gép közelében tartózkodni. Ekkor a baleseti kockázatot magában hordozó folyamat során fokozott figyelemmel, elővigyázatossággal kell eljárni. Ezt azért kell kiemelni, mert ez a közrehatás mértékét, és a sérelemdíj összegét is nagyban befolyásolja.

- [48] Érvelése szerint a magánszakértő véleménye kifejezetten kitért arra, hogy a munkavédelmi oktatás teljes körű volt, azonban a bíróság által kirendelt szakértő olyan követelmények megsértését rója az alperes terhére, amely jelentősen meghaladja az általában elvárhatóság szintjét. A felperestől elvárható volt, hogy a váratlan helyzet megoldása esetén utasítást kérjen, hiszen semmilyen körülmény nem indokolta az azonnali cselekvést, a sürgősséget igénybe vevő beavatkozást.
- [49] A korábban 30 éves tapasztalattal rendelkező munkavállaló esete igazolja, hogy a tapasztalt munkavállaló figyelmen kívül hagyása is eredményezhet balesetet, azonban ez nem gyakorlat, hiszen a 30 éves tapasztalatú munkavállaló balesetét megelőzően évtizedekig nem következett be ilyen baleset.
- [50] A bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a kirendelt szakértőnek nem volt jogosultsága arra, hogy szakvéleményt adjon. **N... S...** szakértő szakvéleménye pontjában műanyag gyártással összefüggő technológiai kérdésben foglal állást, amikor azt írja: „A vágáshoz szükséges munkaeszköz a peranyagban bújtatott élű vágóeszköz...” „A sérült a veszélyes tevékenység ellenére, valamint a munkaruha hiányában is nagy valószínűséggel elkerülhette volna a balesetet, ha megfelelő vágóeszközzel kezdi meg a vágást.”. A szakértő erről úgy foglalt állást, hogy a baleset bekövetkezésének legfőbb oka a műszaki folyamathoz nem megfelelően megválasztott vágóeszköz. A kirendelt szakértő véleményének ... oldalán szereplő bújtatott pengéjű kés, ahogy az **D... A...** magánszakértő véleményének ... oldalán is kifejti, a csomagolófóliák felbontására használják annak érdekében, hogy megóvják a csomagolást a sérüléstől. A bújtatott (rejtett) pengéjű kés fizikai kialakításából egyértelműen következik, hogy a nagyobb szilárdságú, vastagabb műanyag fólia (nem csomagolófólia) vágásánál, forgóalkatrésznél egy olyan penge, amely a fóliához rögzíti a vágást végző kezét, csak növelte volna a baleset bekövetkezésének lehetőségét, ezért e tekintetben az alperest semmilyen mulasztás nem terheli. Önkényesen és következtetetlenül jártak el a bíróságok, amikor mindkét szakértő által jelentősnek minősített vágókés kérdésében nem oldották fel az ellentmondást.
- [51] A műanyagfólia gyártással összefüggő műszaki folyamatokkal kapcsolatos technológiai megállapítások nem vonhatók munkaszervezés, munkavédelem, valamint villamosgép gyártási

szakkérdés körébe, ezért **N... S...** szakértőnek nem megfelelő a kompetenciája. Az elsőfokú bíróság az ezzel kapcsolatos kifogásokra nem reagált, a másodfokú bíróság pedig az ítélet ... oldalának első bekezdésében mindösszesen a munkavédelmi kompetenciát illetően, ezzel megsértve a Pp. 206. § (1) bekezdését és a 221. § (1) bekezdését.

- [52] A kirendelt szakértő szakvéleményében olyan jogszabályokra hivatkozott, amelyek a perbeli eset időpontjában már nem voltak hatályban. Ezek a 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet, amelyet a 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet hatályon kívül helyezett 2016. május 5. napjától. Hatályon kívül helyezésre került az 5/2010. (III. 9.) SZMM rendelet, valamint hatálytalan volt a 22/2005. (XII. 21.) FMM rendelet, valamint a 8/1998. (III. 31.) MÜM rendelet is.
- [53] A fellebbezés ellenére a jogerős ítélet nem reagált az anyagi jogszabályok megsértésére. Az Mt. 166. § (2) bekezdése szerinti mentesülési okok valamelyike fennáll, akkor a munkavállaló által követelt sérelemdíj megfizetésének kötelezettsége alól is mentesül a munkáltató még abban az esetben is, ha valóban ténylegesen nem vagyoni sérelem érte a munkavállalót. A Kúria 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény I.2. pontjában kifejtette, hogy az Mt.-nek a Ptk.-hoz képest speciális szabályaira tekintettel a munkáltató kártérítési felelősségének vizsgálatakor az okozati összefüggésről szóló Ptk. 6:521. § nem alkalmazható. Ennek figyelembevételével az okozatosság hiányában a munkáltató kártérítési felelőssége még sérelemdíj esetén sem állhat fenn. Az okozati összefüggés (előreláthatóság) fenn álltát pedig nem a Ptk. hanem az Mt. 166.§, 167. §-aira kell vizsgálni.
- [54] Az Mt. 166.§ és 167.§-hoz fűzött kommentár és miniszteri indokolás alapján a korábban használt működési kör tartalmához képest az ellenőrzési kört szűkebb módon szükséges értelmezni. Az ellenőrzési körben csak olyan eszközök, energia, személyek, illetőleg azon körülmények tartoznak, amelyek működésére a munkáltatónak a tevékenysége során befolyása van.
- [55] Ezt támasztja alá az EBH2016.M.10. számú elvi határozat is, amelynél az értékelés során a baleset közvetlen okát, továbbá a balesethez vezető egész munkafolyamatot vizsgálni kell, így a munkamódszer megválasztását, az ahhoz biztosított munkaeszközt a munkavállalói létszámot, szakismeretet, mert ezek biztosítása a munkáltató kötelezettsége, így arra befolyása, ráhatása van.
- [56] A felperes figyelmetlenségére, indokolatlan magatartására az alperesnek semmilyen objektív ráhatása nem lehetett, ezért e tekintetben az ellenőrzési kör nem állapítható meg. A megválasztott munkamódszert a műszaki szakértők nem kifogásolták, a munkáltató oldaláról olyan munkavédelmi szabályszegés, amely a balesethez vezetett volna, nem állapítható meg egyértelműen.
- [57] A Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának 2016. EL.JGY.E.1.számú, a munkáltató egészségkárosodásáért fennálló kártérítési felelősségének egyes kérdéseiről szóló összefoglaló véleménye 32. oldalán kifejti, hogy amennyiben a kárt a munkáltató ellenőrzési

körén kívül eső körülmény okozta, annak vizsgálata válik szükségessé, hogy a munkáltatónak a közvélekedés szerint a köznap értelemben számolnia kellett a károkozó körülménnyel.

- [58] A Kúria 1/2018. (VI. 18.) KMK vélemény II. pontja 3. alpontja szerint nem kellett számolni feltétel alkalmazásakor a bíróság arról dönt, hogy a munkáltató milyen gondosságot tanúsított a jogainak gyakorlása és a kötelezettség teljesítése során, ésszerűen számolhatott-e károkozó körülmény valószínű bekövetkezésével. Értékelni kell, hogy a közvélekedés szerint köznap értelemben az érintett munkáltató minden rendelkezésre álló eszköz használatával el tudta-e kerülni a keletkezését, az kiküszöbölhető volt-e, illetve tőle az adott helyzetben mi volt elvárható.
- [59] Ha az ellenőrzési kör hiánya nem is lenne megállapítható, a munkáltató akkor is mentesül a felelősségtől, ugyanis a Kúria 1/2018. (VI. 18.) KMK véleményének II. pontja szerint a munkáltató az ellenőrzési körén belül eső körülmény miatt keletkezett kárt nem köteles megtéríteni, ha bizonyítja, hogy azt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta (Mt. 166. § (2) bekezdés b) pont együttes feltételek).
- [60] A felperes a munka elvégzéséhez szükséges ismeretekkel rendelkezett, az alperes a baleset elkerüléséhez szükséges mértékben átadta azt neki. Munkavédelmi oktatáson részt vett, a termelési folyamatokat nemcsak munkavállalóként, hanem alkalmi munkásként is rendszeresen nyomon követte, a tapasztaltabb kollégák folyamatos jelenléte és iránymutatása alapján. A tekercselőgépet napi rendszerességgel használta a balesetet megelőzően, ezt a műveletet naponta 70 alkalommal végignézte, annak működésével tisztában volt.
- [61] A felperes kapkodó, szabályszerű gyakorlattal ellentétes magatartásának semmilyen ésszerű indoka nincs, a baleset kizárólag a munkavállaló kapkodásának és figyelmetlenségének a következménye, ezzel a munkáltató nem számolhatott, így ez elháríthatatlan volt, tehát kártérítésre az alperes nem kötelezhető.
- [62] Az Mt. 167. § (2) bekezdése megsértésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy a felperes magatartása nemcsak elháríthatatlan, hanem súlyosan gondatlan (vétkes) volt. A perben a vétkes közrehatás bizonyítást nyert, és ezt a felperes maga sem vitatta. A balesetet követően a kórházban készített **F...** bejegyzés ezt alátámasztja, mely szerint „így jár aki bambázik...”. A felperes balesetét a vétkes figyelmetlensége okozta, ezzel tisztában volt és külvilág felé is ezt az üzenetet küldte.
- [63] A bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdése és Pp. 221. § (1) bekezdésébe ütköző módon nem értékelték a sérelemdíj és az okozati összefüggés keretében előadottakat sem.
- [64] A felperes nem vagyoni sérelme és az alperes magatartása között okozati összefüggés nem áll fenn. Az alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a felperes kárát a törvényhez képest előre lássa, ezért a kártérítési felelősség kizárt. Az alperes úgy járt el az adott helyzetben, ahogy az általában elvárható, és az

előreláthatóság körében nem támaszthat vele szigorúbb követelményt sem a jogalkotó, sem pedig a felperes. A Ptk-hoz fűzött miniszteri indokolás kiemeli, hogy az előreláthatóság követelménye nem mehet el odáig, hogy a szerződő félnek a várható kockázatot részleteiben, a kár következmények összecszerűségére is kiterjedően is ismernie kelljen. Elegendő, de egyben szükséges is viszont, hogy a fél ismerhette, hogy egy esetleges szerződésszegés milyen jellegű, milyen nagyságrendű kárt idézne elő.

- [65] A felperes keresete és nyilatkozatai szerint a baleset folytán nem tudott elhelyezkedni szakmájában, és a sérülés folytán a munkaerőpiacon hátrány érte. A felperes nem bizonyította, hogy alkalmatlan szakmájának ellátására, továbbá rehabilitációs szakértői szervet a munkaképesség csökkenés meghatározása végett nem keresett meg, a balesetet követő dokumentációt, ambuláns lapokat, állapotfelmérések, kontrollvizsgálatok eredményét nem csatolta, és megváltozott munkaképességűek ellátásában sem részesült.
- [66] Nem nyilatkozott arról a felperes, hogy jelenleg hol dolgozik, milyen munkakörben, milyen feladatot lát el, és a munka keresésére milyen kísérletei voltak. Nem bizonyította, hogy sérülésével okozati összefüggésben nem tudott munkát végezni, holott a baleset óta csaknem 3 év eltelt. A sérelem bizonyítása nélkül az okozati összefüggést nem lehet vizsgálni, annak vitatására az alperesnek nincs érdemi lehetősége.
- [67] A Ptk. és az Mt. egyértelműen fogalmaz, hogy a felperesnek kell bizonyítania a hátrányt, az azt okozó magatartást és az ezek között fennálló okozati összefüggést. A bíróság már az első tárgyaláson felhívta ezek bizonyítására a felperest a sérelemdíjjal összefüggésben. Ezt a felhívást később is megtette, azonban a felperes ennek nem tett eleget, a bíróság mégsem alkalmazta a késedelem jogkövetkezményét, és ezt a jogerős ítélet sem értékelte.
- [68] A sérelemdíj összege nem áll arányban a bírói gyakorlattal. A sérelemdíjnál értékelni kell, hogy a sérelem ellentételezésére milyen mértékű vagyoni szolgáltatást nyújt körülbelül egyenértékű, másnemű kompenzációt a megnehezített életvitelhez képest. A sérelemdíj meghatározásakor figyelemmel kell lenni a káron szerzés tilalmára, a kellő mértéktartás elvén alapuló kialakult, és következetes gyakorlatra. Az igazságügyi orvosszakértői véleménnyel összhangban állapították meg az elsőfokú eljárás során a sérelemdíj mértékét, annál is inkább, mert a felperes keresetében nem jelölte meg konkrétan, hogy mely személyiségi joga sérült, és ezt a per folyamán sem pontosította. A 10%-os mértékű össz-szervezeti egészségkárosodást jelentősen meghaladó, sokkal nagyobb mértékű egészségkárosodás esetén sem ítélték meg bíróságok a felperes által követelt mértékű sérelemdíjat. Az elsőfokú bíróság a sérelem mértékének meghatározásánál nyilvánvalóan figyelembe vette azt a körülményt is, hogy a felperes kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget, továbbá értékelte a vétkes közrehatást is.
- [69] A perköltség viselésére vonatkozó rendelkezéseket is megsértette az

elsőfokú bíróság. A hatályos perrendi szabályok alapján a bíróság dönt a perköltség viselése felől. A pernyertes fél költségének megfizetésére a pervesztes felet kell kötelezni, részleges pernyertesség esetében a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának, valamint az egyes felek által előlegezett költségek összegének figyelembevételével határoz. Ebből következően téves az az ítéleti álláspont, amely a perköltségviselés szempontjából elválasztja a jogalapot és a jogalap alapján megállapítható összegszerűséget. Az elsőfokú határozat alapján a felperes a perben túlnyomó részt pervesztes lett, a pernyertesség pervesztesség aránya 80-20 % az alperes javára. A bíróság ezzel megsértették a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdését.

- [70] A perköltség viselésénél ezt az arányt kellett volna betartani, és ha el is fogadná a marasztalási összeget, akkor is az alperest képviselő ügyvéd díjának 80 %-a megilletné, és a bíróság által előlegezett költség az alperest legfeljebb 64.360 forint erejéig terhelne. Ezt a számítást a le nem rótt illeték vonatkozásában a bíróság is követte.
- [71] A felperes ellenkérelmében a felülvizsgálati kérelem elutasítását kérte, az alperes perköltség fizetésére való kötelezése mellett.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [72] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [73] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül.
- [74] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozását indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell az előzőekben meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja (1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3-6. pont).
- [75] Az Mt. 166. § (2) bekezdésével kapcsolatban állította az alperes, hogy a baleset nem tartozott az ellenőrzési körébe.
- [76] Ellenőrzési körbe esik minden olyan körülmény, amelyre a munkáltatónak befolyása van, amelyre képes hatást gyakorolni. E körbe sorolhatók az üzemi rend szervezése, az alkalmazottak

magatartása. Az 1/2018. KMK vélemény példálódzó jelleggel felsorolja azokat a körülményeket, amelyek a munkáltatói ellenőrzési körön belül eshetnek. Jelen esetben az alperesnek ráhatása volt az alkalmazott technológiára, a munka szervezésére, az alkalmazott biztonsági eszközökre, a munkavállalók, így a felperes oktatására, betanítására is.

- [77] Az ellenőrzési kör fogalmaként minden olyan objektív tény és körülményt érteni kell, amelynek alakítására a munkáltatónak lehetősége van. Ennek értékelése során a baleset közvetlen okát és a balesethez vezető egész munkafolyamatot vizsgálni kell: a munkamódszer megválasztását, az ahhoz biztosított munkaeszközt, a munkavállalói létszámot, szakismeretet, mert ezek biztosítása a munkáltató kötelezettsége, így arra befolyása, ráhatása van (EBH2018.M.20.).
- [78] Az alperes biztosította a fóliagyártó gépet, meghatározta hozzá a munkavállalói létszámot, a gépen dolgozó munkavállalók részére elméleti, gyakorlati oktatást (szakismeretet) munkavédelmi oktatást kellett tartania. A felperes balesete munkaidőben, munkavégzés közben, az alperes telephelyén következett be. A fentieket is értékelve megállapítható, hogy a baleset az alperes ellenőrzési körén belül történt.
- [79] Az alperes szerint, ha az ellenőrzési körén belül eső körülmény miatt keletkezett a kár, akkor sem köteles megtéríteni, mert azt a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.
- [80] A munkavállaló a munkát a számára adott körülmények között köteles végezni, az ezzel összefüggő baleseti veszélyhelyzettel a munkáltatónak számolnia kell (BH2000.422. és az MK 29. számú állásfoglalás).
- [81] A perben azt kellett bizonyítani az alperesnek, hogy a kárt a munkavállaló vétkes közrehatása okozta. A felelősség alóli mentesüléshez figyelembe kell venni az előreláthatóságot és az elháríthatóságot. Az előreláthatóság azt jelenti, hogy az adott munkafolyamat elvégzésekor a munkáltatónak tisztában kell lennie az esetleges kockázatokkal, veszélyekkel. Ebben az esetben nem a kár összegét, illetve a sérülés mértékét kell előre látni, hanem az esetlegesen felmerülő veszély fajtáját és annak nagyságrendjét.
- [82] A perben adat volt arra, hogy 2016. június 16-án ugyanezen a gépen hasonló baleset történt egy olyan munkavállalóval, aki 30 éves tapasztalattal rendelkezett. Az alperes kellő körültekintéssel -a balesetet követően - láthatta, hogy egy gyakorlott munkavállaló is sérülést szenvedhet az adott munkafolyamat elvégzése során. A június 16-i esetet kivizsgáltatta, és ennek eredményeképpen egy vészleállító rudazattal rendelkező lámpedált szereltetett be, amely üzemzavar esetén a gép működését leállítja. **K... S...** munkabiztonsági szakértő javaslatára - a felperes balesetét követően - a gépen automatikus vágást alakították ki.
- [83] Az eljárás során a felperes nyilatkozott arról, hogy két fóliagyártó gép közül az egyik teljesen automatikusan végezte a vágási folyamatot, és azt követően a fólia feltekercselését,

azonban a balesettel érintett gépnél ezt kézi erővel kellett kivitelezni. (Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/.. számú jegyzőkönyv .. oldal).

- [84] Megállapítható - különös tekintettel a 2016. június 16-án történt balesetre -, hogy a kézsérüléssel járó baleset veszélye fennállt, azzal az alperesnek számolnia kellett. A kézi vágás és feltekerescselés olyan veszélyforrás volt, amelynek elhárítása a technika átlagos eredményei és a munkáltatótól a rendelkezésre álló idő alatti átlagos erőfeszítés alapulvételével elvárható volt.
- [85] A felperes 2016. augusztus 23-tól állt gépkezelő munkakörben, a baleset napjáig három hét gyakorlatra tett szert. Bár 2016. június 27-től is látott már el ilyen feladatokat, ezzel együtt sem volt meg a kellő tapasztalata. A munkáltatónál ugyanis hat hónap gyakorlat figyelembevételével úgynevezett „posztvizsgát” kellett tenni, ezt követően lehetett valaki gépkezelő. A felperes tapasztalatlansága miatt fokozottabb figyelemmel kellett volna kísérni a munkáját, a munkaszervezésnél ezt számításba kellett volna venni.
- [86] Az a körülmény, hogy a felperes egy későbbi munkafolyamat egyeztetésével kapcsolatban O... A... targoncástól segítséget kért, majd a gép figyelmeztető hangjelzésére futva visszaindult a gyártósorhoz, nem minősül a felperes elháríthatatlan magatartásának. A kapkodó, rohanó mozgás, figyelmetlenség a rutin és tapasztalat hiányára utal, ez azonban az alperes mentesülését nem eredményezi.
- [87] A felperes CNC esztergályos, valamint könnyű- és nehéz gépkezelői végzettséggel rendelkezett. Tudta, hogy a forgóalkatrésszel működő gép veszélyes, azonban a rutinos, begyakorolt vészleállító mozdulathoz az adott fóliagyártó gép teljes körű megismerése elengedhetetlen. A munkaszervezés, illetve a munkavédelmi oktatás során a munkáltató kötelessége, hogy a biztonságos munkavégzés keretein belül a kellő mértékű elméleti és gyakorlati ismeretek megszerzését biztosítsa.
- [88] Tény, hogy a 2016. június 16-i balesetet követően vészleállító rudazattal ellátott lábpedált biztosított, azonban ennek pontos használata a felperesben nem rögzült.
- [89] A fenti körülményekkel kapcsolatban a bíróság igazságügyi szakértőt rendelt ki.
- [90] Az igazságügyi szakértő kompetenciáját az alperes vitatta, és arra is hivatkozott, hogy az általa biztosított magánszakértői vélemény és a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő vélemény közötti ellentmondásokat a bíróság nem oldotta fel.
- [91] Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 3. § (1) bekezdése szerint az igazságügyi szakértő feladata, hogy a hatóság kirendelése vagy megbízás alapján a tudomány és a műszaki fejlődés eredményeinek felhasználásával készített szakvéleménnyel, a függetlenség és pártatlanság követelményének megtartásával döntse el a szakkérdést, és segítse a tényállás megállapítását. Az 5. § (1) bekezdése értelmében igazságügyi szakértői tevékenység végzését

a névjegyzéket vezető hatóság - a névjegyzékbe meghatározott szakterületre történő felvétel útján - kérelemre annak a természetes személynek engedélyezi, aki a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek megfelel és akivel szemben nem állnak fenn a (3) bekezdésben foglalt kizáró okok.

- [92] Az igazságügyi szakértői szakterületeket, valamint ahhoz kapcsolódó képesítési és egyéb szakmai feltételeket a 9/2006. (II. 27.) IM rendelet tartalmazza. Az IM rendelet 15. § (1) bekezdése szerint a 6. § (1) bekezdés c) és d) pontjában megjelölt kérelmező kivételével a 3. számú mellékletben megjelölt szakterületre a névjegyzékbe az vehető fel, aki a munkabiztonsági szakértői névjegyzékben a szakterületnek megfelelő ágazati szakértői jogosultsággal rendelkezik.
- [93] Az .. rendelet ... mellékletének ... pontja alapján „feldolgozóipari tevékenység technológiája és eszközeinek biztosítása” körében képesítési feltételként határozza meg, hogy a szakértőnek jelentkező egyetemi szakmérnök munkavédelmi szakon szerzett, vagy munkavédelmi szakember végzettséggel rendelkezzen.
- [94] A szakértő a bíróság felhívására nyilatkozott, hogy a baleset kivizsgálása komplex szakértői kompetenciát igényel, mivel nemcsak az „üzem és munkaszervezés a munkavédelem területén”, hanem a „villamosgépek gyártása” területen bejegyzett kompetenciája is szükséges volt hozzá.
- [95] A szakértő becsatolta az **I... M... I... F... F...** számú határozatát, amellyel a **N... S...** szakértőt nyilvántartási számon a szakértői névjegyzékbe felvette.
- [96] Az alperes arra hivatkozott, hogy az .. rendelet ... számú melléklet ... pontjának ... alpontja szerint (gumi, illetve műanyag termék gyártása, kivéve közúti járművek) meghatározott feltételeknek nem felelt meg a szakértő. A műanyag termék gyártásához szükséges feltételek a következők: okleveles vegyészmérnök vagy vegyészmérnök, okleveles gépészmérnök, vagy okleveles vegyész, vagy okleveles kémia szakos tanár.
- [97] Az alperes által hivatkozott ... számú melléklet ... pontjában a képesítési feltételek nem határoznak meg munkavédelmi területet, a munkabiztonsági területen kizárólag a 3. számú mellékletben foglalt feltételekkel rendelkező szakértőt lehet alkalmazni. A bíróság kirendelése alapján a szakértőnek munkavédelmi szempontok szerint kellett szakvéleményt adni, nem pedig műanyaggyártással kapcsolatos technológiai kérdésben.
- [98] A Pp. 177. § (2) bekezdése szerint a bíróság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt rendelhet ki szakértőként. Más szakértő csak ezek hiányában, kivételes alkalmazható.

Ezen rendelkezés azt a célt szolgálja, hogy a perben szakértői véleményként az adott szakterületre ellenőrzötten szakképesítéssel, és annak megfelelő szaktudással rendelkező szakértő által készített szakvélemény kerülhessen felhasználásra. A szakértő szakvéleménye tehát csak azon a területen értékelhető, amelyben kompetenciával

rendelkezik (BH2016.126.).

- [99] **N...** **S...** igazságügyi szakértő üzem- és munkaszervezés a munkavédelem területén, valamint villamosgépgyártása területen bejegyzett szakértőként az ott meghatározott képesítésekkel rendelkezett, szakértői vélemény elkészítésére kompetens volt.
- [100] Az igazságügyi szakértő szakvéleményében kifejtette, hogy az alperes nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a biztonságos munkavégzés feltételei teljesüljenek:
- a munka megkezdésekor az első oktatás hatékonysága terén (visszakérdezés nincs dokumentálva),
 - munkaruha, védőfelszerelés juttatás megtörténte aggályos (nincs dokumentálva),
 - kioktatottság és tapasztalat ellenőrzése nem igazolható (poszt vizsga nincs dokumentálva),
 - a berendezésről hiányoznak a veszélyt jelző piktogramok,
 - a baleset időpontjában a gépen végzett munka magas fokú baleseti veszélyt rejtett magába (csévecseré),
 - a vágási folyamathoz nem megfelelő kést biztosított a munkáltató,
 - a beépített vészkapcsoló nem látta el feladatát (ergonómiailag hatástalan).
- [101] A vágáshoz használt késsel kapcsolatban a két szakértő egymással ellentétesen nyilatkozott, azonban sem az elsőfokú bíróság, sem pedig a törvényszék a megfelelő pengéjű kés használatát nem emelte be a tényállásba, ezt nem vonta mérlegelési körébe.
- [102] Megalapozatlanul kifogásolta az alperes, hogy a kirendelt igazságügyi szakértő olyan jogszabályokra hivatkozott, amelyek a baleset időpontjában már nem voltak hatályban.
- [103] A 8/1998. (III. 31.) MÜM rendeletet a 14/2014. (IV. 19.) FMM rendelet (a munkaeszközök és használat biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről) helyezte hatályon kívül, ezt a jogszabályt a 22/2005. (XII. 21.) FMM rendelet, az 5/2010. (III. 9.) SZMM rendelet módosította, majd az egészét hatályon kívül helyezte a 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet. A jogszabályok a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szólnak, és a baleset idején hatályos 10/2016. (IV. 5.) NGM rendeletre is hivatkozott az igazságügyi szakértő (szakértői vélemény 5. oldal).
- [104] A hivatkozott 5/2010. (III. 9.) SZMM rendelet a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (Mvt.) egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993 (XII.26.) MÜM rendelet módosításáról szól, és az Mvt-t a szakértői vélemény figyelembe vette, feltüntette.
- [105] Az alperes érvelése alaptalan, miszerint a bíróságok a Pp. 206. § (1) bekezdésébe és a Pp. 221. § (1) bekezdésébe ütközően nem értékelték a sérelemdíj és az okozati összefüggés keretében előadottakat sem. Az alperes nem látta előre a kárt, nem valószínűsítette a felperes, hogy nem tudott a szakmájában elhelyezkedni, továbbá nem bizonyította, hogy a munkakeresésre milyen kísérletei voltak. A sérelemdíj összege sem áll arányban a

hatályos gyakorlattal.

- [106] A sérelemdíjat a 2013. évi V. törvény (új Ptk.) vezette be. A sérelemdíj megítéléséhez a jogsértés ténye elegendő és a sértettnek csupán azt kell bizonyítani, hogy kára származott a személyiségi joga megsértéséből.
- [107] Az új Ptk. 2:52. § szerint, akit személyiségi jogában megsértettek sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért.
- [108] Személyiségi jog sérelmét jelenti különösen az élet- testi épség és az egészség megsértése.
A felperes a perben bizonyította, hogy a testi épsége és egészsége - személyiségi joga -sérült és ebből kára származott. Az egészségi állapotát, illetve a sérelmét bizonyította (igazságügyi orvosszakértői lelet és vélemény, annak kiegészítése, Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/44.,/50, valamint a **Cs... M... K... Sz... J... H...** komplex minősítést végző elsőfokú szakértői bizottságának összefoglaló véleménye, Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/34.).
- [109] A sérelemdíj mértékének meghatározásánál a bíróságok figyelembe vették a felperes közrehatását, a balesettel összefüggésben végrehajtott két műtétet, a gyógyulási időt, a gyógytornát, valamint a felperes végleges állapotát. A becsatolt orvosszakértői vélemény, kiegészítő szakvélemény, valamint a komplex minősítési véleményen felül a felperes állapotával kapcsolatban nyilatkozott még **H... M...** tanú, aki a felperes életkörülményeiben történt változást alátámasztotta (7.M.80/2017/... számú jegyzőkönyv ... oldaltól ... oldalig).
- [110] A Pp. 3. § (3) bekezdése szerint a jogvita elbírálásához szükséges bizonyítékok rendelkezésére bocsátása a feleket terheli. A bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményére a feleket előzetesen értesíteni.
- [111] Az elsőfokú bíróság az első tárgyaláson részletesen tájékoztatta a feleket a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a bizonyítási eljárásról és a bizonyítási teherről (7.M.80/2017/... számú jegyzőkönyv ... oldal), valamint a felek bizonyítási indítványainak is helyt adott.
- [112] Megkísérelte az ellentmondás feloldását **D... A...** által készített magánszakértői vélemény és **N... S...** bíróság által kirendelt igazságügyi szakértői vélemény között, a szakértőket 2018. szeptember 9-én tárgyaláson meghallgatta (Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/... számú jegyzőkönyv).
- [113] A bíróság a bizonyítási eljárás keretében helyszíni szemlét tartott, ahol gépet megtekintve a körülményeket próbálta rekonstruálni (Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/... számú jegyzőkönyv).
- [114] Megállapítható, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapította meg, azokat a maguk összességében értékelve a meggyőződése szerint bírálta el. A törvényszék röviden előadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, az arra

vonatkozó bizonyítékok megjelölésével és hivatkozott jogszabályokkal, valamint részletes indokát adta a sérelemdíj összegének megváltoztatásának.

- [115] Nem sérült a Pp. 3. § (3) bekezdése, 206. § (1) bekezdése, a 221. § (1) bekezdése, valamint helytállóan alkalmazta a törvényszék az Mt. 166. § (1) bekezdését és a 167. § (1) bekezdését is.
- [116] A perben kirendelt **N... S...** igazságügyi szakértő kompetens volt a szakvélemény elkészítésében, így nem sérült a 9/2006. (II. 27.) IM rendelet 15. § (1) bekezdése sem.
- [117] 2016. szeptember 14-ét követően készültsorszámú baleseti napló szerint a balesettel kapcsolatosan a következő intézkedések szükségesek: „.....Ki kell dolgozni külső vállalkozó és kockázatelemző szakértő bevonásával a fóliavágás és tekerceselés indítás folyamatának kézi közreműködés nélkül történő, automata, vagy félautomata megoldását.” (Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/...).
- [118] A kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményében rögzítette: „a munkáltató a (2016.09.14.) baleset bekövetkezése után kockázatelemzést készíttetett **K... S...** munkavédelmi szakértő úrral, melyben feltárássra kerültek a munkafolyamat kockázatai és a lehetséges balesetveszélyek, valamint ezek elkerülése, megoldásokra is iránymutatások történtek. A munkáltató a kockázat felmérés alapján a technikai megvalósítást is elvégeztette. A vágás és cséve cseréjének művelete, automatizálása megtörtént. Automatikus üzemben, a veszélyes zónában emberi jelenlét nélkül megtörténik a folyamat.” (Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 7.M.80/2017/... számú szakvélemény ...oldal).
- [119] A törvényszék ítéletének azon tényállást kiegészítő része, mely szerint „ A 2016. június 16. napján bekövetkezett előző baleset után az alperes által kockázatelemzésre felkért szakértő javaslatot tett, hogy hogyan kell átalakítani a biztonságos munkavégzés érdekében az adott gépet. Ezt az alperes csak a felperes balesete után valósította meg.”, nem felel meg a bizonyítási eljárás alapján megállapítható tényeknek. Erre alappal hivatkozott az alperes. A kárfelelősség alól ennek ellenére magát nem tudta kimenteni, a szakvéleményben feltárt munkabiztonsági szabályszegések részéről megtörténtek [lásd 100.].
- [120] A perköltséggel kapcsolatban az alperes sérelmezte a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdését.
- [121] A Pp. 81. § (1) bekezdés szerint a részleges pernyertesség esetén a bíróság a perköltség felől a pernyertesség arányának és az egyes felek által előlegezett összegének figyelembevételével határoz. A (2) bekezdés alapján, ha a per kártérítésre irányul vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összegszerű megállapítása bírói mérlegeléstől függ, az ellenfelet akkor is kötelezni lehet a terhére megállapított marasztalási összegnek megfelelő perköltség megfizetésére, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítélt meg ugyan, de a követelt összeg nem tekinthető eltúlzottnak.

- [122]A sérelemdíj mértéke bírói mérlegeléstől függ. A felperes a sérelemdíj alapjául szolgáló személyiségi jog sérelmét bizonyította, ezért a sérelemdíj jogalapjában 100 %-os mértékben pernyertes lett. Az Mt. 81. § (2) bekezdése lehetőséget ad a pernyertesség pervesztesség arányától az eltérésre. Ebben az esetben nem egyszerűen a számtani arányosságot kell értékelni, hanem azt is, hogy az eljárás során milyen költségek merültek fel. A jogalap alátámasztásához szükséges volt az igazságügyi munkavédelmi szakértői vélemény, a sérülés mértékének megállapításához az orvosszakértői vélemény beszerzése. A jogalap tekintetében az alperes pervesztés lett, ezért a jogalap bizonyítása körében felmerült költségeket teljes mértékben neki kellett megtérítenie. A jogalap tekintetében „pernyertes” lett a felperes, de lényegesen kevesebb sérelemdíjat ítélt meg az elsőfokú bíróság a részére, ezért helytállóan rendelkezett arról, hogy a felek a perindítással kapcsolatos költségeiket maguk viselik.
- [123]Az illeték mértékének a megállapítását az Itv. 39. §, 42. §-a alapján végezte az elsőfokú bíróság. Az illeték mértékét a meghatározott pertárgyérték (2.500.000 forint) alapulvételével határozta meg, ezért az illeték kiszabásánál a tényleges összegeket vette alapul.
- [124]A törvényszék a perköltség viselésénél rögzítette, hogy a perköltséget a felperes javára ítélte meg figyelemmel arra, hogy a sérelemdíjat felemelte.
- [125]A perköltség, és az illeték vonatkozásában a bíróságok döntése megfelel a Pp. 81. § (1) és (2) bekezdésének.
- [126]A fentiekre figyelemmel a felülvizsgálati kérelem jogszabálysértés megállapítására nem adott módot, ezért a Kúria a Pp. 275. (3) bekezdése értelmében a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [127]Az eljárás során az alperes pervesztés lett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdésére tekintettel köteles megfizetni a felperesnek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét, ami a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján került megállapításra.
- [128]Az illeték 1.500.000 forintos pertárgyérték figyelembevételével az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) és (3) bekezdése alapján került megállapításra.
- [129]A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.
- [130]Ez ellen az ítélet ellen a Pp. 271. § (1) bekezdés alapján nincs helye felülvizsgálatnak.

, 2020. március 4.

**Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k. előadó
bíró Dr. Mészárosné
dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő